

Засідання Комітету сталого розвитку Федерації Роботодавців України

***Закон України “Про професійну освіту”,
переваги для бізнесу***

Голова комітету з питань сталого розвитку Федерації роботодавців України

Олена Колеснікова

16.01.2026

Закон України “Про професійну освіту”
від 21.08.2025 № 4574-IX

ТЕПЕР - НЕ ПТУ, А ПРОФЕСІЙНИЙ КОЛЕДЖ,

ТЕПЕР - НЕ УЧЕНЬ, А СТУДЕНТ.

ФІНАНСУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Ст. 62 ЗУ «Про професійну освіту»

“Обсяг видатків з місцевих бюджетів для здобуття професійної освіти, професійних кваліфікацій розподіляється між закладами освіти на основі формули, що розробляється центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки та затверджується Кабінетом Міністрів України, з урахуванням таких параметрів:

базовий обсяг фінансування;

кількість здобувачів професійної освіти, в тому числі із соціально вразливих верств населення та/або з особливими освітніми потребами;

пріоритетність професійних кваліфікацій, що визначається один раз на рік на основі досліджень ринку праці, здійснених центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції;

відсоток виконання плану набору за попередній рік;

відсоток випускників, яким професійні кваліфікації присвоєно кваліфікаційними центрами;

відсоток працевлаштування випускників за здобутою професійною кваліфікацією;

кількість осіб, які у попередньому році успішно завершили навчання за короткостроковими програмами навчання, перепідготовки/підвищення кваліфікації;

обсяг залучених коштів з додаткових джерел фінансування, не заборонених законом; інші параметри.”

НАГЛЯДОВА РАДА

ст. 42. ЗУ «Про професійну освіту»

У державному, комунальному закладі професійної освіти за рішенням засновника чи уповноваженого ним органу обов'язково утворюється наглядова рада на визначений засновником строк, але не менше ніж на чотири роки.

До складу наглядової ради, кількість членів якої не може перевищувати 14 осіб, на паритетних засадах входять:

1) представники засновника закладу професійної освіти;

2) представники роботодавців, їх об'єднань, які надають: матеріальну/благодійну допомогу закладу професійної освіти та/або інвестують у його діяльність та співпрацюють з ним, у тому числі в рамках дуальної форми здобуття освіти, та/або забезпечують проходження практичної підготовки здобувачів професійної освіти тощо.

Наглядова рада відповідно до покладених на неї завдань:

ст. 42. ЗУ «Про професійну освіту»

п. 6 Примірного ПОЛОЖЕННЯ про наглядову раду закладу професійної освіти

- 1)** бере участь у розробленні та затверджує стратегію і перспективний план розвитку закладу професійної освіти, аналізує стан їхнього виконання;
- 2)** погоджує фінансовий план закладу професійної освіти за поданням його керівника;
- 3)** формує і надає засновнику пропозиції щодо планового обсягу прийому на навчання для здобуття професійної освіти, професійних кваліфікацій, що фінансуються з відповідного бюджету, за поданням керівника закладу професійної освіти;
- 4)** затверджує ключові показники ефективності діяльності керівника закладу професійної освіти;
- 5)** розглядає та затверджує звіт керівника закладу професійної освіти і повідомляє засновника про результати його розгляду;
- 6)** надає пропозиції керівнику закладу професійної освіти щодо розширення чи звуження діяльності закладу професійної освіти, організації освітнього процесу;
- 7)** погоджує перелік професійних кваліфікацій, освітні програми закладу професійної освіти;
- 8)** надає згоду керівнику закладу професійної освіти на проведення закупівлі на суму більше 5 відсотків видаткової частини річного кошторису, фінансового плану закладу професійної освіти;
- 9)** надає згоду на передачу в оренду єдиного майнового комплексу державного, комунального закладу професійної освіти відповідно до законодавства із обов'язковим збереженням

- 10)** погоджує правила прийому до закладу професійної освіти;
- 11)** погоджує положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у закладі професійної освіти;
- 12)** погоджує створення та ліквідацію філій, представництв, відділень, інших відокремлених структурних підрозділів закладу професійної освіти;
- 13)** сприяє залученню додаткових джерел фінансування, інвестицій, надходженню додаткових матеріальних цінностей та нематеріальних активів для провадження діяльності закладу професійної освіти;
- 14)** у випадках, визначених законом, приймає рішення про проведення конкурсу на посаду керівника державного, комунального закладу професійної освіти, оголошує повторний конкурс;
- 15)** здійснює конкурсний відбір, за результатами якого визначає переможця та рекомендує його засновнику для призначення керівником закладу професійної освіти;
- 16)** затверджує рішення про преміювання керівника закладу професійної освіти за результатами виконання ключових показників ефективності діяльності;
- 17)** здійснює інші повноваження, визначені законом та установчими документами закладу професійної освіти.

Включення до складу наглядової ради

ПРИМІРНИЙ ПОРЯДОК формування наглядової ради закладу професійної освіти від 30.12.2025 № 1725

Засновник або уповноважений ним орган **протягом 5 робочих днів** з дня прийняття рішення про формування наглядової ради:

1) розміщує на своєму офіційному вебсайті та/або вебсайті закладу професійної освіти оголошення про формування наглядової ради та визначає строк, протягом якого роботодавці можуть подавати кандидатів у склад наглядової ради;

2) надсилає повідомлення щодо можливості делегувати представників до складу наглядової ради всім роботодавцям, які співпрацюють із закладом професійної освіти.

Кожен роботодавець протягом строку, визначеного засновником або уповноваженим ним органом, може делегувати одного кандидата до складу наглядової ради. Роботодавці мають право делегувати спільних представників кандидатів.

Для включення до складу наглядової ради на адресу або електронну адресу, зазначену в оголошенні/листі щодо кожного кандидата надсилаються такі документи:

1) лист від роботодавця, організації роботодавців або об'єднання організацій роботодавців, які делегують представника разом з копіями документів, які підтверджують співпрацю (для представника роботодавця);

2) заповнена заявка кандидата в члени наглядової ради згідно з Додатком 1 до цього Примірного порядку;

3) копія документа, що посвідчує особу кандидата;

4) копія довідки про відсутність у кандидата судимості або витягом з інформаційно-аналітичної системи «Облік відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності та наявності судимості»;

5) копія інформаційної довідки про кандидата з Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;

6) згода на обробку персональних даних кандидата згідно з Додатком 2 до цього Примірного порядку.

Засновник або уповноважений ним орган:

*приймає, реєструє, перевіряє на відповідність вимогам цього Примірного порядку документи та публікує на офіційному вебсайті та/або вебсайті закладу професійної освіти перелік кандидатів, які виявили бажання увійти до складу наглядової ради закладу професійної освіти;
розглядає подані документи.*

Засновник або уповноважений ним орган здійснює двоетапну перевірку:

1) перевірка роботодавця. У разі встановлення факту відсутності підтвердженої співпраці із закладом професійної освіти засновник або уповноважений ним орган повідомляє відповідного роботодавця про відсутність підстав для включення його представника до складу наглядової ради.

2) перевірка кандидата від роботодавця.

*У випадку якщо кількість кандидатів від роботодавців, які пройшли перевірку відповідно до пункту 13 цього Примірного порядку, не перевищує **7 осіб**, засновник або уповноважений ним орган **протягом 5 робочих днів** приймає рішення про утворення наглядової ради та затвердження її персонального складу.*

*Якщо кількість кандидатів від роботодавців перевищує **7 осіб**, засновник або уповноважений ним орган протягом 5 днів пропонує роботодавцям надати спільну кандидатуру.*

*Засновник або уповноважений ним орган протягом **5 робочих днів** після завершення процедури відбору членів наглядових рад закладу професійної освіти відповідно до пункту 17 цього Примірного порядку приймає рішення про утворення наглядової ради та затвердження її персонального складу.*

Освітній стандарт. Професійний стандарт

Ст.11 ЗУ “Про професійну освіту”

“Оцінювання результатів навчання, визначених стандартом профільної середньої освіти, здійснюється відповідно до законодавства у сфері загальної середньої освіти”

Ст.15 ЗУ “Про професійну освіту”

“Освітні програми розробляються закладами професійної освіти, іншими суб’єктами освітньої діяльності, науковими установами. Для забезпечення здобуття професійних кваліфікацій, визначених Єдиним реєстром кваліфікацій - Класифікатором професій, до розроблення освітніх програм залучаються роботодавці”

“Основою для розроблення освітньої програми підготовки спеціаліста за конкретною професійною кваліфікацією (професійними кваліфікаціями) є стандарт професійної освіти та професійні стандарти (у разі їх відсутності - кваліфікаційні характеристики відповідних професій).”

Кваліфікаційні центри

Ст. 11. ЗУ «Про професійну освіту»

За результатами оцінювання результатів навчання кваліфікаційний центр:

присвоює професійну кваліфікацію та видає сертифікат про присвоєння професійної кваліфікації;

присвоює часткову професійну кваліфікацію та видає сертифікат про присвоєння часткової професійної кваліфікації;

відмовляє у присвоєнні професійної кваліфікації або часткової професійної кваліфікації

Кваліфікаційний центр, створений у закладі професійної освіти або заснований закладом професійної освіти, не має права проводити оцінювання результатів навчання, присвоєння та підтвердження професійної кваліфікації здобувачів освіти, які навчаються або навчалися у відповідному закладі професійної освіти, крім випадків, визначених цим Законом

Ст. 44. ЗУ «Про професійну освіту»

Особи, які пройшли навчання у роботодавця, можуть у порядку, визначеному законодавством, підтвердити здобуті повну чи часткову професійну кваліфікацію у кваліфікаційному центрі.

ПОРЯДОК присвоєння та підтвердження професійних кваліфікацій кваліфікаційними центрами від 15 вересня 2021 р. № 956

За результатами проведених процедур оцінювання комісія ухвалює одне з таких рішень, що відображається у протоколі, про: визнання результатів навчання здобувача, присвоєння/підтвердження його повної професійної кваліфікації;

визнання результатів навчання здобувача, присвоєння/підтвердження його часткової професійної кваліфікації;

відмову здобувачу у присвоєнні/підтвердженні повної/часткової професійної кваліфікації.

Рішення комісії подається для затвердження кваліфікаційним центром.

За результатами процедури присвоєння/підтвердження на підставі рішення комісії, затвердженого кваліфікаційним центром, такий центр протягом п'яти робочих днів видає здобувачеві сертифікат або рішення кваліфікаційного центру про відмову у присвоєнні/підтвердженні повної/часткової професійної кваліфікації.

Загальний строк проведення процедури присвоєння/підтвердження не повинен перевищувати 25 робочих днів.

Дуальна освіта

Ст 14. ЗУ «Про професійну освіту»

1. Формами здобуття професійної освіти є:

інституційна (очна (денна, вечірня), дистанційна, мережева);

індивідуальна (екстернатна, на робочому місці (на виробництві);

дуальна.

Особа має право здобувати професійну освіту за різними формами або шляхом їх поєднання.

2. Особливості застосування форм здобуття професійної освіти визначаються положеннями про форми здобуття професійної освіти, які затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

3. Здобуття професійної освіти за дуальною формою передбачає поєднання навчання у закладі освіти, іншому суб'єкті освітньої діяльності з навчанням на робочому місці шляхом виконання трудових функцій, визначених студентським трудовим договором.

4. На студентів, які здобувають професійну освіту за дуальною формою, поширюються всі державні гарантії, права та обов'язки здобувачів професійної освіти, передбачені цим Законом.

5. Навчання на робочому місці на підприємствах, в установах та організаціях здійснюється шляхом виконання трудових функцій відповідно до студентського трудового договору із здобуттям результатів навчання, визначених освітньою програмою.

6. Заклад професійної освіти, інший суб'єкт освітньої діяльності, що забезпечує здобуття професійної освіти за дуальною формою, має право укладати договори з іншими суб'єктами господарювання про надання послуг, пов'язаних із реалізацією освітньої програми, та/або про надання послуг, пов'язаних із реалізацією державних гарантій і прав здобувачів професійної освіти.

НАВЧАННЯ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ - БЕЗ ЛІЦЕНЗІЇ

Ст. 44 ЗУ «Про професійну освіту»

- 1. Професійне навчання на робочому місці (на виробництві) не підлягає ліцензуванню.*
- 2. Особам, які успішно пройшли навчання на робочому місці (на виробництві), може видаватися документ власного зразка суб'єкта, що здійснює навчання на робочому місці (на виробництві).
Такий документ дає право цим особам виконувати трудові функції, що передбачають відповідні результати навчання (компетентності), тільки у роботодавця, який його видав.
Інформація про видані документи власного зразка не підлягає внесенню роботодавцем, що здійснює навчання на робочому місці (на виробництві), до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.*
- 3. Особи, які пройшли навчання у роботодавця, можуть у порядку, визначеному законодавством, підтвердити здобуті повну чи часткову професійну кваліфікацію у кваліфікаційному центрі.*

ч. 7 ст. 47 ЗУ «Про професійну освіту»

Провадження освітньої діяльності у сфері неформальної освіти, в тому числі навчання на виробництві, не потребує ліцензування

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!